

คอลัมน์ "หอคอยส่องโลก"

Financial Day ฉบับวันพุธที่ 11 ตุลาคม 2538

Animal Farm

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

นวนิยายเรื่อง *Animal Farm* ของยอร์จ ออร์เวลล์ (George Orwell) ปรากฏ
สู่บรรณพิภพครบ 50 ปีเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2538 สำนักพิมพ์ Martin, Secker and Warburg
ซึ่งตีพิมพ์นวนิยายเรื่องนี้เมื่อ 50 ปีที่แล้ว จัดงานฉลอง พร้อมกับตีพิมพ์ซ้ำ โดยมอบหมายให้นาย
ราล์ฟ สเตดแมน (Ralph Steadman) ศิลปินชาวอังกฤษผู้มีชื่อเสียง วาดภาพประกอบ

ผมอ่าน *Animal Farm* เพียงครั้งเดียว เมื่อเป็นนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ในปี 2507 เวลานั้นผมไม่รู้จักยอร์จ ออร์เวลล์ แม้แต่น้อย ยิ่งความรู้เกี่ยวกับ
ประวัติศาสตร์ยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัสเซียด้วยแล้ว ต้องเรียกว่างูๆปลาๆ อาจารย์ผู้สอน
ภาษาอังกฤษมิได้ช่วยให้ได้ความรู้เพิ่มเติมมากไปกว่าการอ่านเอาเรื่อง ซึ่งนับเป็นคุณูปการยิ่ง
ผมจำได้ว่า ผมติดตามอ่านนวนิยายเรื่องนี้ด้วยความสนใจ และรู้สึกทึ่งในเค้าโครงเรื่อง ตลอดจน
ตื่นตาตื่นใจกับบทสนทนาที่จุดประกายแห่งความคิด ทุกวันนี้ผมยังจดจำประโยคบางประโยค
ในนวนิยายเรื่องนี้ได้ดี ไม่ว่าจะเป็น "All animals are equal, but some animals are more
equal than others." หรือคำขวัญที่ว่า "Four legs good, two legs bad." แม้ในบัดนี้ ผมจำ
เค้าโครงรายละเอียดของนวนิยายเรื่องนี้ไม่ได้แล้ว แต่ผมก็ยังจำได้ราว ๆ เกี่ยวกับหมูจอมเผด็จการ
ม้าใจดีผู้เป็นวีรบุรุษ และแกะผู้โง่เขลา

ในช่วงแห่งชีวิตต่อมา ผมมีโอกาสอ่านงานของออร์เวลล์มากขึ้น และมีโอกาส
ศึกษาประวัติศาสตร์และการเมืองรัสเซียมากขึ้น ทุกครั้งที่ผมอ่านหนังสือเกี่ยวกับการปฏิวัติ
รัสเซีย เค้าโครงเรื่อง *Animal Farm* มีอิทธิพลในการจัดกรอบความคิดของผมอย่างมาก
เสมือนหนึ่งว่า ออร์เวลล์ได้ล้างสมองผมเสียแล้ว ผมควรจะกลับไปอ่าน *Animal Farm* อีกครั้งหนึ่ง
หลังจากที่รู้จักออร์เวลล์และมีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์รัสเซียมากกว่าเดิม แต่จนแล้วจนรอดก็
หาได้ทำเช่นนั้นไม่

นักวิจารณ์วรรณกรรมจำนวนมากเชื่อว่า ออร์เวลล์เขียนเรื่อง *Animal Farm*
เพื่อโจมตีการปฏิวัติรัสเซีย ซึ่งกล่าวอ้างว่าเป็นการปฏิวัติโดยชนชั้นกรรมาชีพ แต่ผู้นำการปฏิวัติ
กลับทำตัวเป็นจอมเผด็จการ บางคนรู้สึกสะใจกับการใช้หมูเป็นสัญลักษณ์แทนจอมเผด็จการ

เพราะหมูเป็นสัตว์ที่ต่ำทราม ตะกละ และมูมมาม โดยที่จอมเผด็จการทั้งปวงมีพฤติกรรมไม่แตกต่างจากหมูมากนัก

ออร์เวลล์ถือกำเนิดในครอบครัวขุนนางชนชั้นกลาง แต่ถือตัวว่าเป็นฝ่ายซ้าย และคลุกคลีอยู่กับชนชั้นกรรมาชีพ ทั้งในนครปารีสและนครลอนดอน แต่ฝ่ายซ้ายไม่เคยไว้ใจ ออร์เวลล์ เพราะออร์เวลล์ศึกษาที่โรงเรียนอีตัน (Eton College) อันเป็นโรงเรียนของชนชั้นสูง มีหน้าซ้ำ ออร์เวลล์ยังทำงานรับใช้จักรวรรดินิยมอังกฤษ ด้วยการรับราชการเป็นตำรวจในพม่า ในประการสำคัญ ออร์เวลล์ชอบเขียนหนังสือโจมตีฝ่ายซ้าย โจมตีลัทธิมาร์กซ์ โจมตีการปฏิวัติรัสเซีย โจมตีสตาลิน และโจมตีชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งเป็นเรื่องที่ฝ่ายซ้ายมิอาจยอมรับได้

ออร์เวลล์มิได้เห็นว่าการกรรมาชีพเป็นชนชั้นที่มีความก้าวหน้า หากแต่เป็นปฏุชนที่มีกิเลสตัณหา มีความเห็นแก่ได้ และเอาวัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน *The Road to Wigan Pier* เป็นประจักษ์พยานของความเห็นดังกล่าวนี้ หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นตามคำขอของวิกเตอร์ กอลแลนซ์ (Victor Gollancz) นายทุนสำนักพิมพ์ซึ่งกำลังจัดตั้ง The Left Book Club เนื้อหาของหนังสือก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่กอลแลนซ์อย่างมาก แต่ก็จำใจพิมพ์โดยที่มีคำนำคัดค้านความเห็นของออร์เวลล์ด้วย

ผมเข้าใจเอาเองว่า ด้วยเหตุที่ออร์เวลล์ชอบวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายซ้ายด้วยกันนี้เอง ประกอบกับความรู้สึกไม่ชอบใจที่มีต่อหนังสือ *The Road to Wigan Pier* ทำให้สำนักพิมพ์ Victor Gollancz ปฏิเสธที่จะพิมพ์ *Animal Farm* เมื่อได้รับข้อเสนอ ออร์เวลล์ส่งต้นฉบับให้สำนักพิมพ์หลายแห่งพิจารณา ในจำนวนนี้ รวมสำนักพิมพ์ Jonathan Cape และ Faber and Faber ด้วย แต่ไม่มีแห่งใดตอบรับ เมื่อต้นฉบับถูกส่งไปยังสำนักพิมพ์อเมริกันชื่อ Dial Press ต้นฉบับถูกส่งกลับคืนพร้อมด้วยคำตอบว่า หนังสือเกี่ยวกับสัตว์ยากที่จะขายได้ในสหรัฐอเมริกา ในที่สุด ออร์เวลล์ก็ได้สำนักพิมพ์ Martin, Secker and Warburg เป็นผู้จัดพิมพ์ *Animal Farm* ออกสู่วรรณพิภพได้เพียง 5 ปีเศษ ออร์เวลล์ก็ถึงแก่กรรม สิริอายุเพียง 47 ปี ซึ่งนับว่าน้อยมาก

ผมไม่ทราบข้อมูลรายละเอียดว่า เหตุใดสำนักพิมพ์ Martin, Secker and Warburg จึงรีบตีพิมพ์ *Animal Farm* ทำนองเดียวกับไม่ทราบเหตุผลว่า ทำไม T.S. Eliot กวีชาวอเมริกันผู้ยิ่งใหญ่ ในฐานะบรรณาธิการสำนักพิมพ์ Faber and Faber จึงปฏิเสธที่จะจัดพิมพ์นวนิยายเรื่องนี้ แต่โลกที่ปราศจาก *Animal Farm* คงจะขาดอะไรต่อมิอะไรอีกมาก ณ บัดนี้ นวนิยายเรื่องนี้มีผู้แปลออกมากกว่า 70 ภาษา หากออร์เวลล์มีชีวิตอยู่ในโลกที่เคารพกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญา เขาคงมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีกว่าที่เป็นจริง น่าอนาถที่เขาตายไปในขณะที่มีฐานะไม่แตกต่างจากยาจกเท่าไรนัก